

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph. D. ve věci

žalobkyně: **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**
sídlem ul. Żelazna 59 A, 00-878 Varšava, Polsko, NIP: 5272825616
zastoupená advokátkou Mgr. Romanou Mrózkovou
sídlem Široká 590/3, 736 01 Havířov

proti

žalovanému: **Český báňský úřad**
sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha

za účasti: **OKD, a.s.**
sídlem č. p. 1077, 735 34 Stonava
zastoupená advokátem JUDr. Vladimírem Jirouskem
sídlem Preslova 361/9, 702 00 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2023, č. j. SBS 31135/2023/ČBÚ-21,
ve věci povolení hornické činnosti dobývání porubu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Stanovisko žalobkyně:

1. Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (dále jen „OBÚ“), povolil dne 12. 5. 2023 podle § 10 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti (dále jen „zákon o hornické činnosti“) společnosti OKD, a.s. **hornickou činnost, spočívající v dobývání porubu č. 402 206 v komplexu slojí č. 29a+40, ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky** (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Žalobkyně žalobou napadla ve výroku specifikované rozhodnutí žalovaného (dále též „ČBÚ“) z 16. 8. 2023, kterým ČBÚ jako nepřipustné podle § 81 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., (dále jen „správní řád“) zamítl její odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí OBÚ, protože žalobkyně není účastníkem řízení, neboť nebude povolenou hornickou činností ani ohrožena, ani dotčena, ani nesplnila požadavek podle § 9c odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon o posuzování vlivů“). Žalobkyně napadené rozhodnutí považuje za nezákonné a nicotné. Tvrdí, že byla účastníkem správního řízení.
2. Žalobkyně nejprve namítala vydání prvostupňového rozhodnutí bez dostatečného zohlednění přeshraničních vlivů těžby nerostů na životní prostředí, především na vodní hospodářství, což mělo být stvrzeno ve stanovisku k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ze dne 20. 12. 2010, č. j. 99814/ENV/10. Dále nevypořádání § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti.
3. Hydrogeologický posudek, ze kterého OBÚ vyšel, připouští denivelaci terénu a změnu režimu podzemní vody, změnu odtokových podmínek pro povrchovou a hypodermní vodu. Za této situace byl správní orgán povinen dále zkoumat, zda se tyto vlivy dotknou i polského území. Podle žalobkyně měl OBÚ zadat zpracování vlastního posudku a nespokojit se jenom se soukromými posudky.
4. Hydrogeologickému posudku i odbornému báňskému posudku, ze kterých správní orgány vycházely, žalobkyně vytýkala zejména nezohledněný možný kumulativní dopad. Má za to, že měla být účastníkem řízení, neboť práva jí hájená nohou mohla by mohou být povolením dotčeny; odkázala se na ustanovení § 18 odst.1 písm.1 horního zákona.
5. Žalobkyně zdůraznila, že povolovaná hornická činnost bude provozována v přímém sousedství řeky Olše, která je hraniční řekou. Uvedla, že podle § 212 odst. 1 vodního zákona Polské republiky realizuje vlastnická práva Státní pokladny, což souvisí s povinností udržení stavu vod za účelem dosažení environmentálních cílů, mezi které patří mj. udržování takového stavu dna a břehů, které zajistí ochranu proti povodním, udržování hladiny vod na úrovni umožňující používání a provoz vodních zařízení, porubí, elektrických vedení a dalších. Tvrdí, že měla mít možnost aktivní účasti na správním řízení a měla mít možnost se seznámit s podklady rozhodnutí. Tvrdí, že závazné stanovisko 26350/ENV/15 ohledně „Pokračování hornické činnosti OKD a.s. v dobývacích prostorech lokality ČSM Sever a ČSM Jih v období roku 2009–2020“ z 30. 6. 2015 předpokládá vznik mezistátních vlivů na území Polské republiky; u tohoto stanoviska přitom, jak konstatuje i OBÚ v prvostupňovém rozhodnutí, nedošlo ke změnám. Proto nelze vyloučit vlivy na polské

straně hraničních vod a na území polských obcí Zebrzydowice a Hazlach. Tvrdí vlivy hornické činnosti dobývání předmětného porubu č. 402 206, které zde konkretizuje. Odvolává se též na vlivy dobývání v minulosti.

6. Namítá, že v prvostupňovém rozhodnutí chybí údaj o odvádění důlních vod, proto nelze vyloučit, že na špatný stav povodí Olše „od Ropičanky do hranice“ může mít povolovaná činnost vliv. Není popsáno, zda pokračování provozu bude mít vliv na změny odvodnění, nebyly popsány činnosti směřující k dosažení dobrého stavu anebo ekologického a chemického potenciálu řeky Olše podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. 10. 2000, kterou se stanoví rámce pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.
7. Žalobkyně tvrdí, že dochází k přeshraničním vlivům hornické činnosti, která je předmětem prvostupňového řízení. Povolení hornické činnosti má vliv na povrchové a podzemní vody na území Polské republiky.
8. Závazné stanovisko 26350/ENV/15 a závazné stanovisko MZP/2021/710/5710 nebyly vydány se zohledněním mezistátního hodnocení vlivu na životní prostředí; vliv na polské území vyplývá z historie, jak bylo uvedeno v závazném stanovisku Ministerstva životního prostředí ze dne 30. 12. 2021, č. j. MZP/2019/710/8108, ze kterého cituje.
9. Namítá, že z posudku Okresní správy vodního hospodářství RZGW Gliwice z roku 2019 vyplývají možné důsledky na polskou stranu. Má za to, že totéž lze dovodit ze závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 12. 2010, č. j. 99814/ENV/10, ze závazných stanovisek č. j. 26350/ENV/15, č. j. MZP/2019/710/8108 ze dne 30. 12. 2021, a č. j. MZP/2019/710/10304 ze dne 13. 1. 2020, která výslovně potvrzují přeshraniční vlivy hornické činnosti, která je předmětem nyní povolaného porubu, a rovněž vlivy na povrchové a podzemní vody na území Polské republiky.
10. Žalobkyně na závěr uvedla, že teprve až po podání první žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci povolení přípravy dobývání sp. zn. SBS 44828/2021/OBU- 05/10 začalo Ministerstvo životního prostředí komunikovat s polskou stranou a zaslalo v této věci sdělení o tom, že probíhá toto povolovací řízení. Do té doby ani žalovaný ani Ministerstvo životního prostředí tyto informace polské straně nepodávalo.
11. V průběhu soudního řízení předložila žalobkyně znalecký posudek ze dne 14. 2. 2024, zpracovaný Państwowy Instytut Geologiczny a týká se posouzení vlivu dobývání předmětného porubu na území Polské republiky, z nějž vyplývá, že v „*případě těžby stěn č. 463 312 a 402 206 může dojít k sedání v oblasti koryta řeky Olše*“.

Stanoviska žalovaného a zúčastněné osoby:

12. Podle ČBÚ se žalobkyně o rozhodnutí i o řízení mohla dozvědět, neboť rozhodnutí bylo zveřejňováno v souladu se správním řádem a zákonem č. 100/2001 Sb., též veřejnými vyhláškami, a to vzhledem k tomu, že šlo o řízení s velkým počtem účastníků a řízení navazující podle §9b až 9d zák. č. 100/2001 Sb. Žalobkyně se tak mohla dozvědět o zahájení řízení, o skončení dokazování, o právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí a s rozhodnutím samotným a argumenty zde uvedenými.

13. Vyloučení vlivů povolované hornické činnosti na polské území vyplývá ze znaleckých posudků a odborných stanovisek dotčených orgánů. Tvrzená soukromá povaha nemá vliv na jejich odbornost. ČBÚ poukázal na znalecký posudek z 11. 3. 2020 znalce Ing. Otty Solicha a hydrogeologický posudek z 30. 4. 2020, zpracovaný Ing. Pavlem Maluchou, ze kterých vyplývá, že polské území nemůže být ovlivněno vzhledem ke vzdálenosti dotčeného území od hranice, ani nemohou být ovlivněny hydrogeologické poměry řeky Olše. Dále poukázal na závěry procesu EIA a zejména posudek RNDr. Pipeka z 14. 4. 2020. Není tedy pravdivá námitka, že se povolení dobývání předmětného porubu konalo bez dostatečného zohlednění negativního vlivu na životní prostředí. Vlivy povolované hornické činnosti na polskou stranu byly zcela vyloučeny. Otázka účastenství se posuzuje s výhledem dopředu, nikoliv do minulosti.
14. K předloženému znaleckému posudku žalovaný namítl nesprávnost procesního postupu, když posudek byl zpracován půl roku po vydání napadeného rozhodnutí. Neměl by být proto v soudním řízení připuštěn jako důkaz. Po věcné stránce předložený posudek vychází ze stejné metodiky, jako báňský znalecký posudek, který byl podkladem napadeného rozhodnutí. Použil však hypotetické veličiny v rámci absolutně volně nastaveného rozmezí, které i podle samotného posudku se týkají případů naprosto ojedinělých.
15. Zúčastněná osoba se připojila ke stanovisku ČBÚ.
Zjištění ze správních spisů:
16. Dne 1. 9. 2022 požádala OKD, a.s. o povolení hornické činnosti spočívající v dobývání **porubu č. 402 206 v komplexu slojí č. 39a+40 ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky**. OBÚ dne 4. 10. 2022 veřejnou vyhláškou oznámil zahájení řízení v této věci a nařídil ústní jednání. Žalobkyně nebyla účastníkem tohoto řízení.
17. OBÚ dne 12. 5. 2023 rozhodnutím č. j. SBS 21911/2023/OBÚ-05 povolil podle § 10 odst. 1 o hornické činnosti společnosti OKD, a.s. hornickou činnost, spočívající v dobývání **porubu č. 402 206 v komplexu slojí č. 39a+40 ve 2.a kře dobývacího prostoru Louky**. Rozhodnutí bylo doručováno též veřejnou vyhláškou téhož dne. Dne 30. 5. 2023 bylo předáno polské straně k zveřejnění v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., a se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 12. 2011 č. j. 2014/52/EU.
18. Proti tomuto rozhodnutí OBÚ podala dne 5. 6. 2023 žalobkyně odvolání, které následně doplnila. V něm se dovolávala účastenství v řízení a uvedla, že tím, že s ní jako účastníkem řízení nebylo jednáno, došlo k porušení § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, § 25 odst. 1-3 a § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Rozporovala odborný báňský posudek a hydrogeologický posudek, které byly podkladem rozhodnutí, a navrhla, aby ČBÚ nechal zpracovat vlastní posudek.
19. Odvolání proti rozhodnutí o povolení hornické činnosti dobýváním porubu bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto jako nepřípustné z důvodu, že žalobkyně není účastníkem řízení. Důvodem je § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, upravujících okruh účastníků řízení, když žalobkyně není dotčena ani ohrožena na svých právech. Vliv povolované hornické činnosti na polskou stranu nebyl opomenut, ale byl vyloučen. Při formulaci tohoto závěru vyšel žalovaný z následujících posudků, které byly zpracovány v řízení o žádosti o povolení této hornické činnosti:

- a. z **odborného báňského posudku č. 582/2020 z 11. 3 2020**, zpracovaném Ing. Otto Solichem, znalcem v oboru těžba, odvětví těžba uhlí, specializace vlivy poddolování, důlní měřičství;
- b. z **hydrogeologického znaleckého posudku č. 12/2020**, zpracovaném Ing. Pavlem Maluchou, Ph. D. dne 30. 4. 2020;
- c. z posudku č. **251/20** z 14. 4. 2020 zpracovaném RNDr. R. P., osobou odborně způsobilou.

20. Krajský soud ověřil, že v řízení byly zpracovány následující posudky:

- a. V **odborném báňském posudku č. 582/2020 z 11. 3 2020**, zpracovaném Ing. Otto Solichem, znalec odpovídal na dvě otázky; 1. jaké důlní vlivy budou působit na povrch a povrchové objekty dobýváním porubu č. 402 206 ve sloji č. 40. ve 2.a. těžební kře v dobývacím prostoru Louky včetně vlivů doznívajících a 2. které objekty jsou umístěny v predikované ploše s intenzitou důlních vlivů v rozsahu II. a IV. skupiny stavenišť podle ČSN 73 0039. V posudku není vyhodnocena hydrogeologická situace. Z posudku vyplývá, že těžbou v posuzovaného porubu bude vlivem přetvoření terénu na povrchu dotčena plocha tvaru elipsy s délkou hlavní a vedlejší osy 1700 x 1390 m. Maximální hodnoty poklesu, naklonění a vodorovného poměrného přetvoření (deformací) a minimální hodnota poloměru zakřivení z dobývání posuzovaného porubu včetně doznívajících vlivů jsou na základě provedených výpočtů predikovány v III. a IV. skupině stavenišť podle ČSN 73 0039. Přílohou znaleckého posudku je mapa pro určení okruhu účastníků řízení, s vyznačeným dotčeným územím, které se nikde nepřibližuje polské hranici.
- b. V **hydrogeologickém znaleckém posudku č. 12/2020**, zpracovaném Ing. Pavlem Maluchou, Ph. D. dne 30. 4. 2020, bylo cílem posudku vyhodnocení vlivu předpokládaného dobývání porubu č 402 206 ve 2. kře v dobývacím prostoru Louky na režim mělkých (kvartérních) podzemních a povrchových vod, vč. vod hypodermických (voda obsažená v nenasycené zóně – zjednodušeně voda „půdní“); v důsledku případných změn hydrorežimu vyhodnocení možnosti ohrožení povrchu terénu vodou ve smyslu vzniku zátop a zamokření, s důrazem na pozemky chráněné v rámci zemědělského půdního fondu; v návaznosti na ohrožení terénu vodou zhodnocení možnosti ohrožení obytných nebo rekreačních nemovitostí, pokud se nacházejí v zájmové ploše. Znalec vymezil zájmové území posuzovaného porubu jako poklesovou kotlinu, definovanou hranicemi dotčení vlivu poddolování posuzované posuzovaného porubu. Hranice dotčení má tvar elipsy. Z přílohy 1, kde je vyznačeno zájmové území, vyplývá, toto se nikde ani nepřibližuje řece Olše a polskému území. Z přílohy č. 2 posudku vyplývá umístění jednotlivých lokalit a vymezení hranice dotčení, které se nikde nepřibližuje polské hranici.
- c. V posudku č. 251/20 z dubna 2020 zpracovaném **RNDr. R. P.**, osobou odborně způsobilou, zpracovatel posudku posuzoval vliv dobývání porubu č. 402 206 ve 2. kře v návaznosti na závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí č. j. 99814/ENV/10 z 20. 12. 2010 ve znění souhlasného závazného stanoviska k ověření souladu č. j. 26350/ENV/15 z 30. 6. 2015 a uzavřel, ve vztahu k posuzovanému dobývacímu prostoru se neuplatní vliv na polské území, zejména nedojde k ovlivňování hraniční řeky Olše. Z podmínek závazného stanoviska MŽP se posuzovaného porubu týkají pouze některé, tyto výslovně uvedl. Celkový závěr zní, že záměr pro posuzovaný porub č. 402 206 byl

zahrnut v dokumentaci EIA a svými rozsahy na povrch není v rozporu s touto dokumentací. Predikované dotčení území se rozkládá na ploše katastrálních území Stonava a Louky nad Olší. Na základě dlouhodobého měření a pozorování lze konstatovat, že ražby důlních děl se v celkových poklesech neprojevují a ovlivnění jednotlivých složek životního prostředí dané oblasti je nepodstatné. Přílohou posudku je mapa pozemků ovlivněných dobýváním posuzovaného porubu, ze které vyplývá, že dotčené území se nepřibližuje řece Olši.

Posouzení krajský soudem:

21. Žalobkyně v žalobě namítá nesprávné vymezení účastnictví ve správním řízení.
22. Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, *účastníky řízení o povolení hornické činnosti jsou žadatel, právnické a fyzické osoby, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána* (podtrhl krajský soud).
23. Porub, jehož se správní a nyní soudní řízení týká, je jedním z několika nově povolovaných porubů dolu ČSM, v oblasti Louky. Jejich povolení bylo předmětem soudních řízení před zdejším soudem, ve kterých se žalobkyně rovněž domáhala účastnictví ve správním řízení. Nejvyšší správní soud se k východiskům, které se na účastnictví v řízení užijí, vyjádřil opakovaně a konzistentně: „*Nejvyšší správní soud se přitom k účastnictví v řízení podle uvedeného ustanovení již několikrát vyjádřil. Jde o zvláštní úpravu k obecné úpravě účastnictví podle § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a výčet účastníků je taxativní (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. října 2009 č. j. 2 As 80/2008-77 nebo ze dne 15. září 2016 9 As 80/2016-43). Už ze samotného znění ustanovení plyne, že právo účastnit se řízení o povolení hornické činnosti náleží i těm, u nichž je zásah do jejich práv či chráněných zájmů pouze možný (potenciální). Pokud se osoba, u níž je předpoklad existence dotčení jejich práv či právem chráněných zájmů, domáhá účastnictví v řízení, je na správním orgánu, aby zvážil, zda to lze v úplnosti a bez rozumných pochyb vyvrátit (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2010 č. j. 5 As 36/2009-123 a ze dne 25. ledna 2018 č. j. 2 As 196/2016-133, č. 3738/2018 Sb. NSS)*“, viz rozsudek ze dne 3. 6. 2024, č. j. 6 As 339/2023-31, bod 23; shodně rozsudek ze dne 19. 7. 2024, č. j. 5 As 298/2023-44, bod 28, a ze dne 12. 8. 2024, č. j. 4 As 342/2023-84, bod 41.
24. V napadeném rozhodnutí ČBÚ postupoval v souladu s uvedenými požadavky. Své rozhodnutí vztáhnul ke konkrétním okolnostem případu, když posuzoval dopady nyní povolované hornické činnosti, tedy dobývání konkrétního porubu. Dospěl k závěru, že žalobkyně není dotčena ani ohrožena na svých právech; pojem ohrožení přitom již v sobě zahrnuje potencialitu, pokud něco hrozí, znamená to možnost následku. Žalovaný se tedy potencialitou dotčení práv žalobkyně zabýval, a to s výsledkem, že k němu nedojde.
25. Svůj závěr o vyloučení i potenciálního dotčení práv žalobkyně ČBÚ nezaložil na spekulaci nebo domněnce, ale na posouzení konkrétních skutkových okolností osobami odborně znalými, na báňském znaleckém posudku, hydrogeologickém posudku a posudku dopadu hornické činnosti na životní prostředí. Tyto dokumenty byly zpracovány k posouzení konkrétní povolované hornické činnosti, dobýváním porubu č. 406 206 komplexu slojí č. 39a+40 v 2a kře v dobývacím prostoru Louky, a ze všech vyplývá, že území dotčené možnými vlivy této povolované činnosti se nachází mimo polské území a ke státní hranici a řece Olše se nepřibližuje. Závěr ČBÚ o vyloučení potenciality dotčení práv

žalobkyně tak má oporu ve spise a v odborných vyjádřeních, proti kterým žalobkyně v žalobě nevznesla žádné relevantní argumenty, jak bude podrobně vysvětleno níže. Uvedla, že jsou nepostačující, a že je třeba zpracovat nové. Soud však žádnou nedostatečnost posudků neshledal a neshledal ani potřebu dalšího znaleckého zkoumání.

26. Žalobkyně možnost dotčení na svých právech dovozovala zejména z historické zkušenosti, že vlivy hornické činnosti OKD, a.s. měly na polskou stranu přesah. Tímto tvrzením lze shrnout rozsáhlou žalobní argumentaci, jako červená nit se táhne celou žalobou a je tak nosným žalobním argumentem. Obecná zkušenost s vlivy hornické činnosti na polské území by však mohla založit účastenství jen v případě, pokud by u konkrétní hornické činnosti nebyly tyto vlivy vyloučeny. V nyní posuzovaném případě výslovně vyloučeny byly.
27. Žalobkyně vliv povolované činnosti dovozovala z posudku Okresní správy vodního hospodářství RZGW Gliwice. Ten však i podle žalobních tvrzení nemá s nyní povolovanou hornickou činností konkrétní souvislost ani časovou, když pochází z roku 2019, ani věcnou, neboť není vztažen k nyní povolované činnosti, ale k původnímu záměru „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009-2020“. Vzhledem k datu svého vzniku nemůže reagovat na posudky, ze kterých vyšel žalovaný. Soud žalobkyni k jeho předložení nevyzval, neboť by jej s ohledem na zjevnou nedostatečnou vypovídací potenci k důkazu neprovedl (k akceptovaným důvodům neprovedení důkazu viz nálezný Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009 sp. zn. I ÚS 118/09).
28. Dále žalobkyně možnost dotčení svých práv dovozovala z dokumentace EIA. Konkrétně se dovolávala závazných stanovisek Ministerstva životního prostředí z roku 2010 č. j. 99814/ENV/10, č. j. 26350/ENV/15 z 30. 6. 2015, prodloužení platnosti závazného stanoviska z 30. 12. 2021, č. j. MZP/2019/710/8108 a ze závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí z 13. 1. 2020 č. j. MZP/2019/710/10304. Podle žalobkyně možnost přesahu vlivů povolované hornické činnosti na polskou stranu z těchto jednoznačně vyplývá.
29. Krajský soud považuje za užitečné zasadit řízení o povolení hornické činnosti do kontextu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. 12. 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“) a zákona 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, který směrnicí transponuje do vnitrostátního práva. Dobývání předmětného porubu č. 402 206 spadá pod záměr „Pokračování hornické činnosti dolu ČSM 2009–2020“, k němuž bylo v roce 2010 vydáno stanovisko EIA č. j. 99814/ENV/10. Dne 30. 6. 2015 pak vydalo Ministerstvo životního prostředí k záměru závazné stanovisko (č. j. 26350/ENV/15) k ověření souladu původního stanoviska EIA s požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí po novele provedené zákonem č. 39/2015 Sb., která napravovala nesprávnou transpozici směrnice EIA. Podle čl. II bodu 8 přechodných ustanovení k zákonu č. 326/2017 Sb., který zákon o posuzování vlivů na životní prostředí rozsáhle novelizoval, pak bylo stanovisko EIA platné do 31. 12. 2018, ledaže by osoba zúčastněná požádala o prodloužení jeho platnosti. To se v případě tohoto záměru stalo a platnost stanoviska EIA byla prodloužena vydáním prodloužení závazného stanoviska č. j. MZP/ 2019/710/8108 ze dne 30. 12. 2021 podle § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, do 30. 12. 2026. V něm ministerstvo výslovně uvedlo, že oproti procesu EIA nedošlo k takovým změnám stavu jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví v dotčeném území, které by vzhledem k jejich charakteru mohly jednotlivě nebo v kumulaci všech

popsaných změn generovat nové neposouzené vlivy jak na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, tak na životní prostředí a veřejné zdraví jako celek. Tento závěr navazuje na podrobný popis a vyhodnocení změn v dotčeném území.

30. Hlubinná těžba, o níž se jedná v souzené věci, je záměrem, který spadá pod čl. 4 odst. 2 směrnice EIA, a tedy pod její přílohu II. Z bodu 13 písm. a) přílohy II směrnice EIA přitom plyne, že změna nebo rozšíření takového záměru, který je již povolen, uskutečněn nebo uskutečňován, podléhá posouzení jen v případě, pokud by mohly mít závažný negativní vliv na životní prostředí. Nové posouzení pro prodloužení časové platnosti stanoviska EIA za situace, kdy nebyl shledán nový neposouzený závažný negativní vliv na životní prostředí, což ministerstvo podrobně zhodnotilo a odůvodnilo, tedy nebylo potřebné. Jinými slovy, postup dle § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, dle něhož byla prodloužena platnost původního stanoviska EIA relevantního pro projednávanou věc, byl plně v souladu se směrnicí EIA.
31. Řízení o povolení hornické činnosti pak představuje navazující řízení ve smyslu § 9b a násl. zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Ministerstvo životního prostředí proto vydalo podle § 9a odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí dne 6. 4. 2023 další - ověřující - závazné stanovisko č. j. MZP/2022/710/4970. V něm mimo jiné konstatovalo, že dílčí změnu o době ukončení provozu záměru nelze považovat za změnu, která by mohla mít významný negativní vliv na životní prostředí, a to jak na jeho jednotlivé složky, tak na jeho celek.
32. Žalobkyní dovolávané dokumenty se vztahující k pokračování hornické činnosti dolu ČSM jako celku, nikoliv k nyní povolované činnosti. Jak bylo vysvětleno výše, účastenství v řízení sice zakládá již potencialita dotčení práv, nicméně tato potencialita musí být reálná a založená na konkrétních okolnostech; pokud bude možnost dotčení práv ke konkrétní povolované hornické činnosti vyloučena, pak možnost dotčení práv vycházející z obecné charakteristiky povolované činnosti účastenství v řízení nezakládá. U nyní povolované hornické činnosti byla možnost vlivu na polské území vyloučena posudky k ní se vztahujícími, v procesu EIA pak citovaným posudkem RNDr. P. č. 251/20, který pro daný porub vyhodnotil podmínky ze závazných stanovisek č.j. 998/ENV/10 a 26350/ENV/15; u podmínky „*vlivy hornické činnosti na polské území (zejména kontext ovlivňování řeky Olše a vyvolaná technická opatření) preventivně řešit s polskou stranou v rámci mezivládní komise*“ a u podmínek pro omezení přeshraničních vlivů uvedl „*netýká se předmětné hornické činnosti*“.
33. Ke stejnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v předchozí věci žalobkyně týkající se jiného porubu, spadajícímu však pod stejný záměr „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM v letech 2009-2020“, když v cit. rozsudku 4 As 342/2023-84, v bodě 38 ke shodné námitce výslovně uvedl: „*předpoklad mezistátního vlivu se vztahuje k záměru pokračování hornické činnosti dolu ČSM jako celku. Není přitom vyloučeno, aby jeho dílčí část řešená v navazujícím řízení sama o sobě vliv na životní prostředí na území Polska neměla. Tuto eventuality ostatně výslovně předpokládá také § 9f odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, který v takovém případě vylučuje užití postupů stanovených pro mezistátní navazující řízení. Argument stěžovatelky, že už samo zmínění vlivu na polské území v obecné části dokumentace a stanoviska EIA či závazného stanoviska ze dne 30. 6. 2015 znamená, že nyní řešená hornická činnost má také takový vliv, je proto lichý*“. Shodně uvážil Nejvyšší správní soud i v cit. rozsudcích č. j. 6 As 339/2023-31 v bodě 20 a č. j. 5 As 298/2023-44 v bodě 25.

34. Námitka žalobkyně, že v procesu EIA nebyly zohledněny přeshraniční vlivy, není důvodná, neboť tyto zohledněny byly a pro případ právě povolovaného porubu byly vyloučeny.
35. Co se týká dovolávaného stanoviska z 13. 1. 2020, krajskému soudu se toto nepodařilo dohledat. Vzhledem k tomu, že k němu žalobkyně žádnou konkrétní argumentaci nevznesla, není takto v obecné podobě způsobilé relevantně oponovat konkrétnímu závěru odborného báňského posudku, hydrogeologickému posudku a stanovisku v rámci EIA, a krajský soud z důvodu jeho nedostatečné vypovídací potence žalobkyni k jeho předložení nevyzval.
36. Žalobkyně vznesla námitky k báňskému a hydrogeologickému posudku. V obou posudcích je uvedeno, že vlivy na polskou stranu měla minulá hornická činnost. V té se nyní pokračuje, a proto nelze ovlivnění polské strany vyloučit. U hydrogeologického posudku zdůraznila úvahy znalce týkající se Loucké Mlýnky, u které se předpokládá přeliv, a rovinaté plochy, kterých se nejvíce týká pokles. Oběma posudkům vytkla nezohlednění kumulativních vlivů.
37. Krajský soud nepovažuje žalobkyniny námitky za způsobilé vyvrátit závěry znalců v citovaných posudcích. V obou posudcích znalci ve vztahu ke nyní povolovanému porubu vytyčili dotčené (u báňského posudku) a zájmové (u hydrogeologického posudku) území. Jedině v rámci určeného dotčeného/zájmového území se vliv tohoto porubu předpokládá, mimo jeho hranici nikoliv. Řeka Olše a polské území leží mimo dotčené a zájmové území. To, že dřívější hornická činnost měla vlivy i na polské území, nijak nezpochybňuje nynější závěr, že konkrétní povolovaná hornická činnost tento vliv mít nebude. V hydrogeologickém posudku znalec uvážil, jak přeliv Loucké Mlýnky, tak její rozliv, tak vliv předpokládaných poklesů na vodní režim, a přesto nepředpokládal žádný vliv na řeku Olši a polské území, ani na povrchové, ani na podzemní vody. Znalec uvážil doznívání a spolupůsobení dalších porubů (např. v kapitole 3.2.), tedy posuzovaný porub hodnotil kumulativně s probíhající (proběhlou) hornickou činností. Žalobkyní zmiňovaný vliv na změnu odtokových podmínek pro povrchovou nebo hypodermickou vodu znalec předpokládal pouze v zájmovém území, teda opět mimo polské území. Stejně tak znalec v báňském posudku hodnotil vlivy probíhající i již ukončené činnosti (od roku 2016, s ohledem na časovou osu vlivů dobývání, viz str. 7 posudku), tedy rovněž zohlednil kumulativní dopad. Žalobkyně neuvedla nic, co by posudkové závěry vyvracelo či alespoň dostatečně relevantně zpochybňovalo. Veškerá svá tvrzení o vlivu hornické činnosti na polské území totiž zakládá na okolnostech, které s nyní povolovaným dobýváním nemají věcnou či časovou souvislost, resp. nejsou způsobilé zpochybnit posouzení učiněná v přímé věcné i časové souvislosti s nyní posuzovanou hornickou činností. Není tedy důvodná námitka nedostatečnosti hydrogeologického a báňského posudku ze všech žalobkyní uvedených hledisek.
38. Hydrogeologický posudek řeší vlivy posuzovaného porubu na hydrogeologickou situaci daného území komplexně. Námitka nedostatečného zohlednění odtokové situace v prvostupňovém rozhodnutí tak není důvodná.
39. Co se týká žalobkyní předloženého oponentního posudku, který soud s ohledem na plnou jurisdikci k důkazu provedl, neboť měl prokázat tvrzení žalobkyně, která uvedla ve svých platně uplatněných žalobních bodech, tento dospěl ke stejným závěrům, jako Ing. Solich, vycházejí ze shodné metody Budryk-Knotek. Znalec výslovně uvedl: *výše uvedeně*

odhadované výpočty znamenají, že by na území Polska nemělo dojít k sedání a především rozsah poklesů nezasáhne řeku Olši. K největším dopadům těžby na povrch dochází nad vybraným územím a do vzdálenosti cca 391 – 615m od okraje stěn. Tyto výpočty se v rozmezí desítek až několik desítek metrů shodují s rozsahy poklesů vypočítaných českou stranou. Vliv na polskou stranu znalec přepokládá pouze pro úhel $\text{tg}\beta = 1$, o kterém uvedl, že jde o obecnou hodnotu, která v Hornoslezské uhelné pánvi může nastat. Ve vztahu k posuzovanému porubu byl použit úhel $\text{tg}\beta = 2-2,5$, který je podle tohoto znalce nejčastější. V případě maximálního úhlu $\text{tg}\beta = 1$ znalec uvedl, že jde o „maximální hodnotu, v praxi nemusí dojít k poklesu vůbec, nebo bude menší“. Báňský posudek, ze kterého vyšel žalovaný, vycházel z hodnot úhlu 65 a 55 (tedy $\text{tg}\beta = 2$ a 1,43), tedy příznivějších pro žalobkyni, přesto vliv na polské území vyloučil. Podle názoru krajského soudu tak ani žalobkyni předložený znalecký posudek nevyvrátil závěry báňského posudku Ing. Solicha, když se s ním shoduje v konkrétních hodnotách, které jsou spojeny s posuzovaným porubem, a odchýlil se pouze v případě obecném, který sám označil za mimořádný, aniž by vysvětlil, zda taková situace v posuzovaném případě vůbec může nastat. Ani z předloženého posudku tedy nevyplývají *rozumné pochybnosti* o nedotčení žalobkyniných práv povolením posuzovaného porubu (srov. judikatura uvedená v odstavci 23 tohoto rozsudku).

40. K námitce, že posudky, na kterých je vystavěno napadené rozhodnutí, jsou „soukromé“ a implicitně tedy nesprávné, se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku 4 As 342/2023, v jehož odstavci 48 uvedl: *Znalecké úkoly či zadání posudků nijak nenasvědčují účelovosti postupu osoby zúčastněné na řízení a odborných osob, jak se stěžovatelka snaží v kasační stížnosti nastínit. RNDr. P. hodnotil hornickou činnost z pohledu uplatnění a plnění jednotlivých podmínek stanoviska EIA pro celý záměr pokračování hornické činnosti dolu ČSM. Ing. Solich měl za úkol posoudit vliv těžby na povrch a povrchové objekty a Ing. Malucha, Ph.D. zase dopady na povrchové a podzemní vody. Zadání posudků tedy nenařizovalo posouzení vlivů v určitém vymezeném prostoru. Všechny uvedené osoby na základě své odbornosti a podkladů, včetně vlastního průzkumu terénu (viz zejména posudky RNDr. P. a Ing. Maluchy, Ph.D., a k nim připojenou fotodokumentaci) určily území dotčené těžbou tak, že nezasahuje do Polska ani k řece Olši. Báňský posudek a hydrogeologický posudek zároveň výslovně zohlednily také vlivy dalších porubů. Pro uvedené nelze přisvědčit stížnostní námitce, podle níž posouzení vlivů hornické činnosti v nyní řešeném porubu znalci provedli bez zohlednění další hornické činnosti v daném území a kumulace hornické činnosti. V odstavci 49 pak dodal: Nelze ani přehlížet, že zhodnocení vlivu hornické činnosti na povrch a stanovisko podle zvláštního právního předpisu (zejm. zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) jsou povinnými přílohami k žádosti o povolení hornické činnosti podle § 6 odst. 3 vyhlášky žalovaného č. 104/1988 Sb., o hospodárném využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem. Jde tedy o předpokládané podklady pro rozhodnutí vyplývající z platné a na věc dopadající právní úpravy, z čehož vyplývá též jejich účel a požadavky na jejich obsah. Zpracovatelé posudků tedy nemuseli být konkrétně tázáni na to, zda bude mít dobývání porubu přeshraniční vliv, neboť měli za úkol zjistit celkový vliv hornické činnosti. Přitom i vymezení dotčeného území bylo součástí znaleckého zkoumání. Účelově by naopak dle názoru Nejvyššího správního soudu působilo, pokud by osoba zúčastněná na řízení od znalců či od kohokoliv jiného žádala, aby vyloučil možný vliv na polské území. Z toho by totiž bylo zjevné, že cílem je stěžovatelku z řízení o povolení hornické činnosti vynechat. Lze též předpokládat, že znalci si musí být dobře vědomi toho, že podání*

nepravdivého, hrubě zkresleného či neúplného znaleckého posudku má trestněprávní důsledky podle § 346 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

41. Krajský soud nevidí žádný důvod se od tohoto stanoviska jakkoli odchýlit a námitku účelovosti posudků z důvodu jejich „soukromé“ povahy shledal nedůvodnou.
42. Na základě shora uvedeného krajský soud námitku žalobkyně, že je zde potencialita dotčení jejích práv povolovanou hornickou činností, neshledal důvodnou. Ačkoliv je třeba možnost dotčení práv vykládat spíše extenzivně, to však neznamená absenci jakéhokoliv limitu (viz citovaný rozsudek č. j. 5 As 36/2009). Jak krajský soud vysvětlil výše, potencialita dotčení práv nebo právem chráněného zájmu musí být dostatečně konkrétně tvrzena a nesmí být vyloučena. V případě žalobkyně není splněna ani jedna z těchto podmínek. Žalobkyně své tvrzení o možnosti dotčení na právech konkrétně nespecifikovala ve vztahu k nyní povolovanému záměru, její tvrzení převážně spočívala ve vyjádření obav založených na předchozí hornické činnosti. To však samo o sobě, bez konkrétního propojení s nyní povolovanou hornickou činností, pro založení účastenství nepostačuje. Současně znalecké posudky, ze kterých žalovaný vyšel, jednoznačně vyloučily, že by povolovaná hornická činnost měla jakýkoliv vliv na polskou stranu, čímž je vyloučen i vliv na vody, k nimž žalobkyně vykonává práva. U nich žalobkyně účinně nezpochybnila ani objektivitu, ani jejich správnost.
43. Co se týká námitky pozdního informování žalobkyně o probíhajícím správním řízení, žalobkyně zde žádný konkrétní zásah do svých veřejných subjektivních práv netvrdila; nadto ze spisu vyplývá, že byla informována nejen cestou zveřejnění rozhodnutí na úřední desce, ale i postupem vyplývajícím z mezistátní dohody. Ani tato námitka tak důvodná není.

Závěr a náhrada nákladů řízení:

44. Vzhledem k nedůvodnosti žalobních námitek krajský soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
45. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu žalovanému žádné náklady řízení nevznikly, soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.
46. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení podle obsahu spisu žádné náklady v souvislosti s plněním povinnosti, které jí uložil soud, nevznikly, soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 23. října 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu